

Työterveyslaitos

MITEN TYÖTERVEYSHUOLTO AUTTAA MUUTA TERVEYDENHUOLTOA? -

Työterveyshuolto tutuksi

MITEN TYÖTERVEYSHUOLTO AUTTAA MUUTA TERVEYDENHUOLTOA? - Työterveyshuolto tutuksi

- Terveysthuollossa on totuttu hoitamaan potilasta ja hänen sairauttaan.
- Työterveyshuollossa on neljä asiakkuutta. Tärkeimmät asiakkaat ovat työntekijät - sairaana ollessaan potilaat - ja työpaikat, muut asiakkuudet ovat terveydenhuollon toimijoita ja yhteiskunta laajemmin – mm. sosiaalivakuutusjärjestelmien kautta.
- Tämä Työterveyshuolto tutuksi –oppimismateriaali on suunnattu ensisijaisesti terveydenhuollon toimijoille.
- Tutustuja saa hyvän yleiskäsityksen siitä, mitä työterveyshuollon erityisosaaminen on ja kuinka se voi tukea muuta terveydenhuoltoa potilastyössä.

Mitä työterveyshuolto siis on? Ja mihin se perustuu?

- Työterveyshuolto on työnantajan työntekijöilleen järjestämää ja maksamaa terveyden- ja sairaanhoitoa – siihen ei käytetä verovaroja.
- Myös yrittäjä voi halutessaan järjestää itselleen työterveyshuollon.
- Työterveyshuolto on myös lääketieteen yksi erikoisala.
- Työterveyshuollon perustan muodostavat Suomen ratifioimat kansainväliset sopimukset ja työterveyshuollon erillislainsäädäntö kuten työterveyshuoltolaki.
- Sosiaali- ja terveysministeriön ohella työmarkkinajärjestöjen rooli työterveyshuollon kehittämässä on merkittävä (ns. kolmikantaperiaate).

Työterveyshuollon sisällöstä, palvelujärjestelmästä ja tavoitteista

- Työterveyshuollon sisältö ja toimintatapa määritellään varsin tarkasti työterveyshuoltolaissa, Hyvä työterveyshuolto käytäntö-asetuksessa sekä sairausvakuutuslaissa
  - Työnantajan järjestämisvelvollisuus, järjestämisvaihtoehdot
  - Työterveyshuollon moniammatillinen henkilöstö ja toimintatapa
    - Henkilöstön pätevyysvaatimukset
  - Työterveyshuollon rahoitus
- Työterveyshuoltolaissa määritellyistä tavoitteista on **työkyvyn tuki** viime vuosina nostettu keskeisimmäksi.

Työterveyshuoltolain 1383/2001 tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää:

- 1) työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä;
- 2) työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- 3) **työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa;** sekä
- 4) työyhteisön toimintaa.

Miten työterveyshuolto tukee muuta terveydenhuoltoa?

- Muun terveydenhuollon kanssa tehtävä yhteistyön tavoitteena on terveydenhuollon resurssien järkevä käyttö sekä selkeä työnjako ja työkykyasioiden koordinointi joustavan työhön paluun varmistamiseksi, silloin kun se suinkin on mahdollista.
- Näiden tavoitteiden mukaista toimintaa kuvataan käytännön läheisin potilastapauksin oppimismateriaalin animaatioissa:

Kirvesmies Jaakko

Kiinteistöhoitaja Pekka

Palkanlaskija Anneli

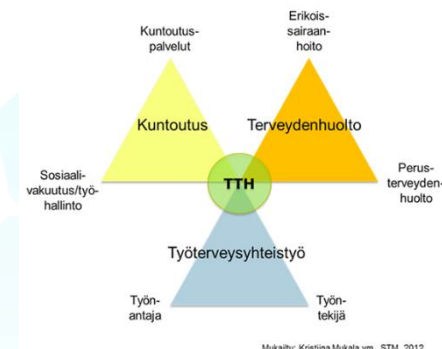
Hitsari Konsta

IT-asiantuntija Pirkko

Varaosamyyjä Pertti

Terveydenhuollon työhön liittyvät tavoitteet kirikkaaksi:
Potilaan

- Työssä pysyminen
- Työhön paluu
- Työssä jatkaminen

Muokattu: Kristiina Mikala ym., STM, 2012

”Hoidettu potilas on työhön palannut potilas”

Tässä työterveyshuollon rooli on keskeinen

Työterveysyhteistyö

- Työterveyshuolto voi vaikuttaa työoloihin hyvän työpaikkayhteistyön sekä neuvonnan ja ohjauksen keinoin - pakkokeinoja ei käytössä ole.
- Työterveyshuollon on tunnettava työn ja työpaikan olosuhteet ja mahdollisuudet työkyvyn tukemiseen.
- **Työterveysneuvottelu** (työntekijä, työnantaja, työterveyshuolto) on keskeinen toimintatapa yksilötason ongelmien ratkaisemisessa (esim. työn muokkaus, osasairauspäiväraha, ammatillinen kuntoutus)

Sairaanhoido työterveyshuollossa

- Useimmat työnantajat (noin 90 %) järjestävät ehkäisevien työterveyspalvelujen ohella sairaanhoitopalveluja työntekijöille, vaikka se on vapaaehtoista.
- Sopimuslaajuus vaihtelee ja on työnantajan päätettävissä – mutta on saman tasoista kaikille työntekijäryhmille.
  - Sairaanhoido on yleislääkäritasoista – erikoislääkärikonsultaatiot mahdollisia.
- **Sairaanhoido on työterveyspainotteista.** Se tarkoittaa, että työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeet huomioidaan sairaanhoidon järjestelyissä, sairauksien työhön liittyvyys* arvioidaan työlääketeettellisen osaamisen pohjalta, ja potilaan työkykyä tuetaan vaikuttamalla myös työhön, työympäristöön ja työyhteisöön.
- Sairaanhoido muodostaa siten oleellisen osakomponentin myös työkyvyn tuesta.
- Työterveyshuolto ei kuitenkaan (jatko)hoida **kaikkia** työssäkävien sairauksia, eikä kaikkia työssäkäviiä tai työttömiä.

*Työperäinen sairaus tai sairaus, jonka oireita työ pahentaa

Terveydenhuollon tavoite työssäkäyvän potilaan hoidossa

Työstä → Työhön

”Hoidettu potilas on työhön palannut potilas”

Työterveyshuolto voi tässä auttaa

Milloin työterveyshuolto kannattaa ottaa mukaan potilaan hoitoprosessiin?

- kun epäillään, että työ voi aiheuttaa sairauden tai pahentaa sitä
- kun sairaus hankaloittaa työntekoa
- kun sairauspoissaolo pitkittyy
- kun tarvitaan työkykyarviota
- sairauslomalta työhön paluuta suunniteltaessa
- kun tarvitaan osasairauspäivärahaa tai työkokeilua

Sairauspoissaolojen 30 – 60 – 90 päivän sääntö työkyvyttömyyden pitkittyessä

Tarvitaan paikallista yhteistyökäytännöistä sopimista

- Edellä – ja oppimismateriaalin potilastapauksissa - kuvatut käytännöt ovat mahdollisia toteuttaa jo nyt arjen työssä.
- Jotta toiminta olisi mahdollisimman joustavaa, tarvitaan kuitenkin paikallista yhteistyötä ja asioista sopimista erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, kuntoutuksen ja työterveyshuollon toimijoiden kesken.
- Tässä kehittämistyössä TYÖKE-projekti on osaltaan antamassa tukeaan.
- Antoisaa tutustumista työterveyshuollon mahdollisuuksiin auttaa muuta terveydenhuoltoa työssään!

Työterveyslaitos

Kiitos!